

Hänvisning

Komplettering till utlåtande 813 Rk1a
per den 29 oktober 2021

Undervisnings- och kulturministeriet

PB 29

00023STATSRÅDET

Kontaktperson

Max Andersson

Ärende

Komplettering till utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av upprättshovslagen och 184 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

Ålands landskapsregering kompletterar med detta sitt utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av upphovsrättslagen och 184 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation, vilket översändes den 29 oktober 2021.

Lagstiftningen har bedömts som enormt viktig för åländskt vidkommande och den åländska arbetsgrupp som drivit det mediepolitiska arbetet på Åland har därför kontinuerligt beretts utrymme att vara delaktig i propositionens beredningsarbete till de delar som bedömts beröra Åland. De åsikter som har framförts av landskapsregeringen har beaktats, varför landskapsregeringen har ställt sig positivt till lagförslaget i sin helhet.

Lagförslaget öppnar för möjligheten att med stöd av s.k. avtalslicens ge möjlighet att vidaresända ett sändarföretags anknutna onlinetjänster. Detta skulle lösa problemet för ålänningarna och andra intresserade, att ta del av Sveriges Televisions onlinetjänst SVT Play trots de landsbegränsningar som annars råder. Landskapsregeringen bedömer att den lösning som föreslagits skulle vara starkt förenlig med både rättsinnehavarnas och användarnas intressen. Lösningen skulle även ha stöd i Ålandsöverenskommelsen från 1921 mellan Finland och Sverige.

Enligt självstyrelselagens 27 § 10 punkt tillkommer lagstiftningsbehörigheten riket i fråga om upphovsrätt, patent, mönsterrätt och varumärke, otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, främjande av konkurrens och konsumentskydd. Behörigheten över rätten att utöva rundradio- och televisionsverksamhet ingår i landskapets lagstiftningsbehörighet enligt 18 § 20 punkten i självstyrelselagen. Behörighetsöverföringen inom detta område motiverades särskilt med att Ålands kulturella särställning skulle tryggas (RP 73/1990 rd, s. 7 och 43.).

De bestämmelser i lagförslaget som är särskilt viktiga för åländskt vidkommande härleds till 25f § och 25h § (som också hänvisar till 26 §) i den proposition som gick på remiss under hösten. På det sätt som krävs enligt direktivet om onlinesändningar jämförs den ursprungliga utsändningsverksamheten i framtiden också med sändarföretagens anknutna onlinetjänster. I fråga om vidareändring stärks enligt lagförslaget en teknikneutral utgångspunkt för regleringen genom att stryka hänvisningarna till vidareändring via kabel. Den föreslagna ändringen av 25 h § i upphovsrättslagen skulle betyda att det med stöd av avtalslicens är möjligt att vidareända också sändarföretagets anknutna onlinetjänster.

I förlängningen skulle det innebära att det vore möjligt för Åland att, på samma sätt som gjorts genom de finländska upphovsrättsorganisationerna gällande traditionella televisionssändningar från Sverige, avtala om att kunna ta del av Sveriges televisions anknutna onlinetjänst SVT Play som i dagsläget inte är tillgänglig på Åland på grund av landsbegränsningar. Det är redan idag i praktiken möjligt att kringgå landsbegränsningar genom att använda VPN-tjänster, men det innebär att rättsinnehavarna inte erhåller någon ersättning för användningen av deras verk. Den lösning som föreslagits ligger således både i rättsinnehavarnas och användarnas intressen. Lösningen är också starkt kopplad till Finlands skyldighet att säkerställa och garantera Ålandsöarnas befolkning bevarandet av dess språk, dess kultur och dess lokala svenska traditioner.

Landskapsregeringen konstaterar också att motsvarande bestämmelse återfinns i Danmarks upphovsrättslagstiftning (§ 35), i syfte att säkerställa ersättning till upphovsrättsorganisationer för tredjeparts vidareändring av innehåll i streamingtjänster.

Med bakgrund i detta anser Landskapsregeringen att det är av yttersta vikt att de föreslagna förändringarna i 25f § och 25h § kvarstår också i den slutgiltiga lagen.

Vicelantråd

Harry Jansson

Rättssakkunnig

Max Andersson